

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2016:48 Regional indelning – tre nya län

Sammanfattning

Trafikverkets yttrande begränsar sig till de delar som berör Trafikverkets ansvarsområden.

Trafikverket delar kommitténs bedömning att det bör finnas samordningsfördelar mellan de nya länen och Trafikverket när det gäller planering av transportinfrastruktur och kollektivtrafik. Trafikverket har positiva erfarenheter från den planeringsverksamhet som bedrivs genom våra sex regioner inom verket. Vi har också positiva erfarenheter från länsplaneupprättarnas arbete med regionala systemanalyser, där län och regioner samarbetar och tar fram länsöverskridande systemanalyser. Vi ser möjligheter i kommitténs bedömning att planeringskapaciteten ökar genom det större länen.

Vi vill betona att det fortsatta arbetet med en gemensam regional indelning för statliga myndigheter görs i samråd med myndigheterna för att säkerställa att respektive myndighets förutsättningar och verksamhet omhändertas på bästa sätt. Vi vill också understryka att val av regionorter/kontor för de myndigheter som berörs av en gemensam regional indelning inom de nya länen, måste beslutas utifrån verksamhetens förutsättningar och därmed avgöras av myndigheterna.

Trafikverket uppfattar att kommittén inte föreslår någon förändring av ansvaret för infrastruktur och kollektivtrafik mellan Trafikverket och de nya länen (landstingen), vilket Trafikverket ser som positivt. Vi noterar dock att det i betänkandet finns olika formuleringar vad gäller ansvaret för frågor om infrastruktur och kollektivtrafik (se vidare nedan). I slutbetänkandet behöver ansvarsfördelningen tydliggöras. Trafikverket bidrar gärna i ett sådant arbete. Trafikverket ansvarar idag för avtal för interregional kollektivtrafik. Delar av dessa avtal tecknas idag för trafik som ligger inom de nya länen. Vi förutsätter att eventuella förändringar av ansvaret för denna verksamhet görs i dialog med Trafikverket.

Yttrande

Hur kan större län bidra till tillväxt och utveckling?

Transportsystemets funktion och möjlighet att främja pendling är viktig. Infrastruktur är en viktig förutsättning för pendling, såväl inom som mellan de nya länen, men inte den enda lösningen. Det är fortsatt viktigt att samarbeta och samverka kring planering, lokalisering och utveckling transportsystemet samt bostäder, näringsliv och skolor. Trafikverket har en viktig roll och funktion i frågor om transportsystemet oavsett indelning i nya län.

Trafikverket delar kommitténs bedömning att de nya länen kan ge en utvecklad planeringskapacitet genom att kompetens och resurser kan samlas inom länet. Det bör ge möjligheter till ett effektivare och utvecklat samarbete mellan Trafikverket och respektive län, t ex när det gäller olika underlag som behövs vid planering av infrastruktur.

En ändamålsenlig regional samhällsorganisation

Trafikverket delar utredarnas uppfattning att det är viktigt att skapa en regional samhällsorganisation som ger de nya länen styrka i arbetet med regional tillväxt och hälso- och sjukvård.

Trafikverket pekas ut som en av myndigheterna där en samordnad regional indelning är av största vikt. Vi delar kommitténs slutsats att Trafikverket är en av myndigheterna som har särskild betydelse för samverkan med de nya länen. För Trafikverket innebär detta att vår regionala indelning behöver förändras. Trafikverket förutsätter att det fortsatta arbetet med en gemensam regional indelning för statliga myndigheter görs i samarbete med myndigheterna för att säkerställa respektive myndighets förutsättningar och verksamhet omhändertas på bästa sätt. Vi vill också understryka att val av regionorter/kontor för myndigheter som berörs av en gemensam regional indelning inom de nya länen måste beslutas utifrån verksamhetens förutsättningar och därmed avgöras av myndigheterna.

Det regionala tillväxtarbetet i länen

Trafikverket är positiva till förslaget att landstingen blir regionalt utvecklingsansvariga, vilket i sin tur innebär att länsplaner för transportinfrastruktur tas fram och fastställs av samma landsting. Det skapar en tydlighet i ansvarsfördelningen jämfört med idag.

Länsstyrelserna och andra statliga myndigheter

Trafikverket upplever idag att länsstyrelser gör olika bedömningar i sitt prövningsansvar kopplat till den fysiska planeringsprocessen. Det bör finnas möjlighet till utvecklad helhetssyn och mer enhetliga bedömningar av väg- och järnvägsprojekt genom att nuvarande 21 länsstyrelser blir 6 stycken.

Ansvar för planering av infrastruktur och kollektivtrafik

En samordnad planering av kollektivtrafik och infrastruktursatsningar är viktigt. Planering av infrastruktur behöver utgå från ett hela resan/transporten perspektiv och funktionella samband, oavsett geografisk/administrativ indelning. Trafikverket delar kommitténs bedömning att en indelning i färre län kan innebära en mer samordnad planering av regional transportinfrastruktur och regional kollektivtrafik.

Trafikverket har idag ansvaret för planering av statliga järnvägar och nationella vägar. På järnväg har Trafikverket också ansvaret för trafikplanering genom arbetet med tågplaner. Trafikverket ansvarar också för avtal om interregional kollektivtrafik, som till en del avser trafik som blir inomregional med de nya länen. Vi tolkar att kommitténs förslag genomgående handlar om en sammanhållen planering inom respektive nytt län vad gäller de regionala planerna för transportinfrastruktur och regionala trafikförsörjningsprogram, vilket är samma ansvarsfördelning som idag och som beskrivs i kapitel 14 i betänkandet.

I betänkandet uttrycks dock ansvaret för infrastruktur och kollektivtrafik något olika, vilket kan leda till olika tolkning av ansvarsfördelningen mellan Trafikverket och de nya länen. Under Norrlands län står följande "I ett nytt län finns förutsättningar att samla ansvaret för infrastruktur- och trafikplanering, inklusive kollektivtrafikplanering". Under Svealands län står följande "En ny indelning skapar förutsättningar för en mer sammanhållen infrastruktur- och kollektivtrafikplanering". Vi ser utifrån detta att slutbetänkandet från kommittén behöver tydliggöra vad som avses med ansvaret för infrastruktur- och kollektivtrafikplanering i de nya länen. Trafikverket bidrar gärna i ett sådant arbete.

I betänkandet framförs att en gemensam transportslagsövergripande planeringsprocess kommer stärka samordningen av gods- och persontrafik. Planering av transportsystemet sker redan idag trafikslagsövergripande. De infrastrukturella utmaningarna som kommittén lyfter fram är gemensamma inte bara inom det nya länet, utan även för angränsande län. Transportsystemet och infrastrukturen måste planeras utifrån funktionella samband. Den nationella och länsöverskridande planeringen av transportinfrastruktur är därför fortsatt viktig.

Konsekvensanalys

Trafikverket tolkar att kommitténs kommande förslag i slutbetänkandet kan innebära att vi behöver anpassa vår regionala indelning. Kommittén bedömer att omställningskostnaderna är begränsade och övergående. Vi kan idag inte bedöma vilka kostnader och andra konsekvenser detta kan få för Trafikverket. Som framförts ovan förutsätter Trafikverket att arbetet med en gemensam regional indelning för statliga myndigheter görs i samverkan/samarbete med myndigheterna för att säkerställa respektive myndighets förutsättningar och verksamhet omhändertas på bästa sätt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Lena Erixon. Föredragande har varit utredningsledare Magnus Bengtsson. I den slutliga handläggningen har planeringsdirektör Stefan Engdahl, regionchef Håkan Vennerström och tillgänglighetsdirektör Per Wenner deltagit. Samråd har skett med enhetschefer Samhällsplanering regionalt.



Lena Erixon

